

پروژه پژوهشی
«تدوین برنامه راهبردی برای
توسعه اقتصادی ایران در افق ۱۳۹۶»

کارفرما:

مرکز مطالعات و پژوهش‌های بنیادی انقلاب اسلامی

مجری:

دکتر محمدعلی مرادی

دانشیار دانشگاه تهران

چکیده پروژه پژوهشی

«تدوین برنامه راهبردی برای توسعه اقتصادی ایران در افق ۱۳۹۶»

تجارب توسعه جهانی مؤید این است توسعه اقتصادی به‌طور خودکار اتفاق نمی‌افتد و لازم است برنامه‌ای برای مدیریت توسعه اقتصادی تهیه و به اجرا گذاشته شود. با عنایت به اینکه کشور در دهه چهارم انقلاب اسلامی قرار دارد و اقتصاد کشور در سطح انتظارات نظام به‌صورت کارآمد عمل نمی‌کند، در این شرایط کشور بیش‌ازپیش به مدیریت کارآمد اقتصاد کشور نیاز دارد. این مدیریت بدون داشتن برنامه مدون، علمی و سازگار؛ امکان‌پذیر نیست. این پروژه درصدد است برنامه راهبردی برای توسعه اقتصادی کشور تهیه نماید. بنابراین، هدف کلیدی این پروژه؛ تهیه و تدوین برنامه راهبردی برای توسعه اقتصادی ایران است. برای این منظور با مرور مؤلفه‌های نظام اقتصادی ایران، وظایف اقتصادی دولت و نقش عوامل فرهنگی، اجتماعی و سیاسی در توسعه اقتصادی ایران، شناخت وضع موجود و روند گذشته اقتصاد ایران و آگاهی از دانش و تجارب بین‌المللی؛ این برنامه تهیه و تدوین شده است. در این فرآیند، ابتدا گزارش‌های پشتیبان تهیه‌شده و سپس برنامه نهایی بر اساس گزارش‌های هفده‌گانه در شش بخش زیر؛ تهیه و تدوین شده است.

بخش نخست: مباحث پایه‌ای

بخش دو: ظرفیت‌ها

بخش سه: وضع موجود و روند گذشته

بخش چهار: پیش‌بینی

بخش پنج: تجارب بین‌المللی

بخش شش: تدوین برنامه راهبردی برای توسعه اقتصادی ایران

شایان‌ذکر است برای تهیه و تدوین این برنامه، روش تحقیق منحصر به فردی استفاده شده است. علاوه بر مطالعات کتابخانه‌ای که در تهیه و تدوین برنامه‌های توسعه مرسوم است. در این طرح پژوهشی به‌صورت میدانی به خبرگان برنامه‌ریزی مراجعه شده است. در این خصوص برای شناسایی چالش‌های کلیدی و اولویت‌های اساسی کشور؛ در مرحله نخست، دو مطالعه کتابخانه‌ای انجام شده است. بر اساس یافته‌های این گزارش‌ها، ابتدا فهرستی از چالش‌ها و اولویت‌ها اقتصادی کشور استخراج شده است. در گام بعدی، این لیست در چندین جلسه، در معرض خبرگان قرار گرفت و نظرات خبرگان در خصوص ابعاد آن‌ها دریافت شد. در ادامه، پرسشنامه‌ای تهیه و پس از تأیید خبرگان، برای کسانی که به نحوی از انحاء در برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های اقتصادی کشور مشارکت داشتند، ارسال شد. سپس، با جمع‌آوری پرسشنامه‌ها؛ آمار و اطلاعات دریافتی، احصاء و طبقه‌بندی و

برای پردازش آماده‌سازی شد. آمار و اطلاعات جمع‌آوری شده به نرم‌افزار SPSS منتقل شد و مورد پردازش قرار گرفت و با استفاده از آزمون‌های آماری؛ گویه‌ها اصلی مورد شناسایی و اولویت‌بندی قرار گرفت. نتایج اولویت‌بندی چالش‌های کلیدی، اهداف، راهبردهای توسعه و پیشرفت کشور، و تم‌های محوری برنامه بدین شرح است. ابتدا رتبه‌بندی اولویت‌بندی موضوعات اصلی هفت‌گانه برای چالش‌ها گزارش می‌شود. یافته‌های موید این است که خبرگان، چالش کارکرد نهادهای دولتی را در رتبه نخست تشخیص داده‌اند. بعد از آن، چالش عوامل تولید و رشد اقتصادی در رتبه دوم و چالش قوانین و مقررات در رتبه سوم قرار دارد. در اولویت‌بندی راهبردهای پیشرفت کشور، از میان سه راهبرد؛ راهبرد توسعه دانش، فناوری و نوآوری در رتبه اول و راهبرد توسعه صادرات غیرنفتی در رتبه دوم قرار گرفته است. در اولویت‌بندی اهداف اقتصادی کشور، از منظر خبرگان، ارتقای نرخ رشد اقتصادی سرانه بالا و باثبات در رتبه نخست و کاهش نرخ بیکاری دو رتبه در رتبه دوم قرار دارد. همچنان کاهش و باثبات‌سازی نرخ تورم دو رتبه سوم را به خود اختصاص داده است. در اولویت‌بندی تم‌های راهبردی سیزده‌گانه برنامه، خبرگان ارتقای بهره‌وری و توسعه دانش و نوآوری به ترتیب اولویت اول و دوم را اختصاص داده‌اند. خبرگان بهبود محیط کسب و کار را در رتبه سوم اولویت، تشخیص داده‌اند.

شایان ذکر است، تهیه و تدوین الگوی فکری-نظری برنامه راهبردی توسعه اقتصادی ایران نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. تدوین این الگو بر اساس یافته‌های بخش‌های مختلف پروژه پژوهشی حاضر صورت گرفته است. این الگو بر مبنای معرفتی و مبانی زمینه‌ای به‌منظور تبیین نقش آن‌ها در نهادهای حکومتی استوار است. در چارچوب این الگو، در واقع در برنامه توسعه اقتصادی ایران، مبانی معرفتی و مبانی زمینه‌ای هستند که بنیان نهادهای نظام جمهوری اسلامی ایران را شکل می‌دهند و نهادهای حکومتی زمینه رشد و توسعه اقتصادی را فراهم می‌کنند و در این قالب، عوامل توسعه‌ای شکل می‌گیرد و کارکرد عوامل توسعه، اهداف توسعه و درنهایت دستیابی به پیشرفت و توسعه اقتصادی را فراهم می‌کند. تعیین اولویت‌ها، اهداف کیفی و کمی، راهبرد توسعه، سیاست‌ها و خط‌مشی‌های راهبردی و الزامات برنامه؛ ساختار اصلی برنامه را تشکیل می‌دهد. گفتنی است علاوه بر مرور ادبیات، تجارب جهانی، مطالعه زمینه ایران و مطالعات پیش‌بینی؛ بخشی از یافته‌های این برنامه از جمله شناسایی اهداف کیفی و اولویت‌بندی محورهای چالش‌های برنامه بر اساس نتایج مطالعه میدانی استخراج شده است.

بر این اساس برای اینکه بتوان برنامه راهبردی برای توسعه اقتصادی کشور طراحی و تدوین کرد، پیش‌بینی‌های متعددی از جمله پیش‌بینی جمعیت و پیش‌بینی‌ها و هدف‌های کمی برنامه صورت گرفته است. اهداف کمی بر اساس یافته‌های گزارش پیش‌بینی کمی که با سه گزینه مطلوب، ادامه روند موجود و گزینه میانی انجام شده، انجام گرفته است. در این خصوص، از طریق تحلیل گزینه‌های مختلف پیش‌بینی شده، گزینه ممکن که همان گزینه میانی است، انتخاب شده و درنهایت برنامه کلان توسعه اقتصادی ایران تهیه و تدوین شده است.

فهرست مطالب

خلاصه مدیریتی

۱۶	۱. مقدمه
۱۷	۲. الگوی فکری-نظری برنامه راهبردی توسعه اقتصادی
۲۵	۳. محورهای راهبردی برنامه بر حسب اولویت
۳۶	۴. اهداف کیفی
۳۷	۵. اهداف کمی
۵۷	۶. راهبرد توسعه اقتصادی
۶۶	۷. سیاست‌ها و خط مشی‌های راهبردی
۷۷	۸. الزامات برنامه

بخش نخست: مباحث بنیادی و پایه‌ای

گزارش نخست: مروری بر مولفه های نظام اقتصادی

۸۶	۹. مقدمه
۸۷	۱۰. نظام اقتصادی سرمایه‌داری
۸۹	۱۱. نظام اقتصادی اسلام
۹۳	۱۲. نظام اقتصادی ایران در قانون اساسی
۹۷	۱۳. احصای مولفه‌های نظام اقتصادی برای ایران
۹۹	۱۴. جمع بندی

گزارش دو: مروری بر وظایف اقتصادی دولت

۱۰۲	۱۵. مقدمه
۱۰۲	۱۶. ابن خلدون و دولت
۱۰۴	۱۷. وظایف اقتصادی دولت در متون اسلامی
۱۰۵	۱۸. سازوکار دخالت دولت از دید شهید صدر

۱۰۷.....	۱۹. تحولات تاریخی متاخر وظایف دولت
۱۱۲.....	۲۰. وظایف اقتصادی دولت در ادبیات
۱۱۶.....	۲۱. سازوکار دخالت دولت از دید قانون اساسی
۱۱۸.....	۲۲. جمع بندی

گزارش سه: نگاهی بر شناخت نقش عوامل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی

توسعه اقتصادی ایران

۱۲۲.....	۲۳. مقدمه
۱۲۳.....	۲۴. نقش عوامل فرهنگی
۱۳۰.....	۲۵. نقش عوامل اجتماعی
۱۳۲.....	۲۶. نقش عوامل سیاسی
۱۳۶.....	۲۷. الگوی فکری-نظری برنامه راهبردی
۱۳۹.....	۲۸. جمع بندی

گزارش چهار: مرور متون اسلامی: با تاکید بر دانش، فناوری و نوآوری

۱۴۳.....	۲۹. مقدمه
۱۴۵.....	۳۰. اهمیت علم
۱۴۶.....	۳۱. هدف از اکتساب علم
۱۴۷.....	۳۲. توأم بودن علم و قدرت
۱۴۷.....	۳۳. اصالت و اهمیت عمل در اسلام
۱۴۹.....	۳۴. اهمیت توجه به کیفیت کار در مقابل کمیت آن
۱۵۰.....	۳۵. اهمیت توأمان علم و عمل

گزارش پنج: مرور اسناد بالادستی: با تاکید بر دانش، فناوری و نوآوری

۱۶۱.....	۳۶. مقدمه
۱۶۱.....	۳۷. دانش، فناوری و نوآوری در سند چشم‌انداز
۱۶۲.....	۳۸. توسعه دانش، فناوری و نوآوری در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۱۶۴.....	۳۹.دانش، فناوری و نوآوری در سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی
۱۶۵.....	۴۰.دانش، فناوری و نوآوری در سیاست‌های کلی نظام
۱۷۴.....	۴۱.جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

بخش دو: ظرفیت‌ها

گزارش شش: شناخت ظرفیت‌های اقتصادی کشور

۱۷۷.....	۴۲.مقدمه
۱۷۷.....	۴۳.ظرفیت‌های جغرافیایی و اقلیمی
۱۸۰.....	۴۴.ظرفیت‌های اقتصادی
۱۸۶.....	۴۵.انرژی و معدن
۱۸۶.....	۱. منابع بالقوه انرژی‌های فسیلی (نفت و گاز)
۱۸۶.....	۲. ذخایر بالقوه نفت و گاز
۱۸۷.....	۳. ظرفیت بالفعل نفت و گاز
۱۸۸.....	۴۶.صنعت و معدن
۱۸۸.....	۴.صنعت
۱۹۲.....	۴۷.بخش خدمات
۱۹۳.....	۴۸.ظرفیت شبکه‌های ارتباطی و حمل و نقل
۱۹۵.....	۴۹.فناوری اطلاعات و ارتباطات
۲۰۰.....	۵۰.ظرفیت‌های فرهنگی
۲۰۵.....	۵۱.ظرفیت‌های اجتماعی
۲۰۵.....	۷.جمعیت
۲۰۵.....	۸.جمعیت فعال اقتصادی
۲۰۵.....	۹.میزان باسوادی
۲۰۵.....	۱۰.تحصیلات پیش از دانشگاه
۲۰۶.....	۱۱.دانشجویان
۲۱۴.....	۵۲.ظرفیت‌های علمی

۲۲۰.....	۵۳.ظرفیت های ژئوپلیتیکی
۲۲۷.....	۵۴.جمع بندی

بخش سه: وضع موجود و روند گذشته

گزارش هفت: تحلیل ساختار اقتصاد کلان کشور

۲۳۷.....	۵۵.مقدمه
۲۳۹.....	۵۶.اهداف، راهبردها و رویدادهای مهم برنامه های توسعه
۲۴۳.....	۵۷.ساختار بازار کالا و خدمات
۲۴۶.....	۵۸.تولید و رشد اقتصادی
۲۵۴.....	۵۹.شاخص های بهره وری
۲۵۸.....	۶۰.تحلیل عوامل موثر بر طرف عرضه اقتصاد
۳۱۸.....	۶۱.سرمایه گذاری خارجی
۳۲۰.....	۶۲.سهام و بازار سرمایه
۳۲۶.....	۶۳.پول و بانک
۳۳۴.....	۶۴.شاخص های قیمت و نرخ تورم
۳۴۲.....	۶۵.توزیع درآمد
۳۴۵.....	۶۶.جمع بندی ساختار بازارها
۴۳۹.....	۶۷.چالش های بخش های اقتصادی
۴۴۳.....	۶۸.نقاط قوت و فرصت های اقتصاد ایران
۴۴۴.....	۶۹.اولویت های اساسی اقتصاد ایران

گزارش هشت: احصای چالش ها کلیدی پیش روی اقتصاد ایران

۴۵۲.....	۷۰.مقدمه
۴۵۲.....	۷۱.طرف عرضه کل اقتصاد
۴۵۶.....	۷۲.طرف تقاضای کل اقتصاد
۴۶۲.....	۷۳.رقابت مندی اقتصاد و محیط کسب و کار

۴۶۳	۷۴. بازار کار و منابع انسانی
۴۶۵	۷۵. بازارهای مالی
۴۶۷	۷۶. توزیع درآمد
۴۶۷	۷۷. چالش های بخش های اقتصادی
۴۷۱	۷۸. جمع بندی

بخش چهار: تجارب بین المللی

گزارش نه: تبیین تجارب برنامه ریزی در سطوح بین المللی و ملی

۴۷۳	۷۹. مقدمه
۴۷۴	۸۰. پیش گفتار
۴۷۶	۸۱. تجربه کره جنوبی
۵۰۲	۸۲. تجربه کشور مالزی
۵۲۳	۸۳. تجربه کشور هندوستان
۵۵۲	۸۴. تجربه کشور ترکیه
۵۷۳	۸۵. تجربه کشور فرانسه
۵۸۸	۸۶. تجربه کشور ژاپن
۵۹۶	۸۷. تجربه کشور ایران
۶۲۰	۸۸. درس هایی برای ایران

بخش پنج: پیش بینی

گزارش ده: پیش بینی جمعیت و نیروی انسانی

۶۳۸	۸۸. مقدمه
۶۳۹	۸۹. تحلیل وضع موجود و تحولات گذشته جمعیت کشور
۶۶۸	۹۰. روش شناسی پیش بینی جمعیت
۶۷۲	۹۱. فروض جمعیت پایه برای پیش بینی
۶۷۲	۹۲. پیش بینی جمعیت

۹۳. نتیجه گیری ۷۱۲

گزارش دوازده: ترسیم چشم‌انداز مطلوب

۹۳. مقدمه ۷۲۵
۹۴. روش پایه طرح اصلی گزینه ها ۷۲۶
۹۵. روش‌شناسی آینده‌نگری و تدوین چشم‌انداز مطلوب ۷۳۰
۹۶. چالش‌های روش شناختی چشم‌انداز ۷۳۸
۹۷. ضرورت آینده‌نگری و تنظیم چشم‌اندازها ۷۳۹
۹۸. اقدامات لازم برای طراحی و توسعه گزینه ها ۷۴۱
۹۹. روش تحلیل چشم‌انداز ۷۴۴
۱۰۰. تدوین چشم‌انداز و آینده‌نگری در حوزه اقتصاد ۷۴۵
۱۰۱. انتخاب شاخص‌های وضعیت آینده ۷۴۷
۱۰۲. مروری بر چشم‌انداز برخی کشورها ۷۴۸
۷- سند چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی ۷۶۶
۱۰۳. ملاحظات در مورد انتخاب گزینه مطلوب اقتصاد ایران ۷۶۸
۱۰۴. سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۷۷۱
۱۰۵. جمع‌بندی ۷۷۲

گزارش دوازده: پیش‌بینی نماگرها و متغیرهای اقتصاد کلان

۱۰۶. مقدمه ۷۷۷
۱۰۷. جایگاه علم و هنر در پیش‌بینی ۷۷۸
۱۰۸. روش‌شناسی و پارادایم‌های پیش‌بینی ۷۸۰
۱۰۹. مرور ادبیات روش‌های پیش‌بینی ۷۸۱
۱۱۰. رویکردها و روش‌های کاربردی برای پیش‌بینی ۷۸۴
۱۱۱. گزینه‌های پیشروی ۷۸۴
۱۱۲. پیش‌بینی بر اساس گزینه ادامه روند گذشته ۷۸۵
۱۱۶. پیش‌بینی بر اساس گزینه مطلوب ۷۹۵
۱۲۰. پیش‌بینی بر اساس گزینه میانی ۸۰۱

۸۱۲.....	۱۲۴. تحلیل همزمان گزینه‌های ادامه روند گذشته، مطلوب و میانی
۸۱۵.....	۱۲۵. مقایسه ایران با سند چشم‌انداز کشورهای رقیب منطقه
۸۱۶.....	۱۲۶. جمع‌بندی

گزارش سیزده: تحلیل گزینه‌ها و انتخاب گزینه مطلوب

۸۲۱.....	۱۲۷. مقدمه
۸۲۲.....	۱۲۸. روش شناسی و چگونگی انتخاب گزینه مطلوب
۸۲۲.....	۱،۲ روش پایه طرح اصلی گزینه‌ها
۸۲۴.....	۲،۲ روش شناختی آینده‌نگری و چالش‌های روش شناختی چشم‌انداز
۸۲۸.....	۱۲۹. ضرورت آینده‌نگری و تنظیم چشم‌اندازها
۸۳۰.....	۱۳۰. اقدامات لازم برای طراحی و توسعه گزینه‌ها
۸۳۲.....	۱۳۱. روش تحلیل چشم‌انداز و تدوین آینده‌نگری در حوزه اقتصاد
۸۳۴.....	۱۳۲. انتخاب شاخص‌های وضعیت آینده
۸۳۵.....	۱۳۳. تجربه کشورهای منتخب در زمینه تدوین چشم‌انداز
۸۳۶.....	۳،۲ چشم‌انداز ترکیه
۸۳۹.....	۴،۲ چشم‌انداز عربستان
۸۳۹.....	۵،۲ چشم‌انداز اردن
۸۴۰.....	۶،۲ چشم‌انداز مالزی
۸۴۴.....	۷،۲ چشم‌انداز کره جنوبی
۸۴۸.....	۱۳۴. اسناد بالادستی کشور برای انتخاب گزینه مطلوب اقتصاد ایران
۸۴۸.....	۸،۲ سند چشم‌انداز بیست ساله ج.ا.ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی و محور کلیدی آن
۸۵۲.....	۹،۲ سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ج.ا.ایران
۸۵۳.....	۱۰،۲ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی مقام معظم رهبری
۸۵۶.....	۱۳۵. ملاحظات در مورد انتخاب گزینه مطلوب اقتصاد ایران
۸۶۱.....	۱۳۶. پیش‌بینی متغیرهای کلان اقتصادی کشور بر اساس گزینه ادامه روند گذشته
۸۶۹.....	۱۳۷. تحلیل گزینه پیشنهادی بر اساس گزینه‌های مطلوب و ادامه روند گذشته
۸۷۰.....	۱۳۸. جمع‌بندی

گزارش چهارده: استخراج اولویت‌های اساسی اقتصاد ایران

۱۳۹	مقدمه	۸۷۵
۱۴۰	معرفی نوع پژوهش	۸۷۶
۱۴۱	معرفی جامعه و نمونه آماری	۸۷۷
۱۴۲	معرفی ابزار گردآوری اطلاعات	۸۷۷
۱۴۳	معرفی تکنیک‌های پردازش اطلاعات	۸۸۰
۱۴۴	یافته‌های جمعیت‌شناختی	۸۸۲
۱۴۵	شناسایی و اولویت‌بندی چالش‌های کشور	۸۸۹
۱۴۶	شناسایی و اولویت‌بندی اولویت‌های اقتصادی کشور	۹۰۵
۱۴۷	نتیجه‌گیری	۹۱۰

گزارش پانزده: محورهای راهبردی برنامه

۱۴۸	مقدمه	۹۲۸
۱۴۹	توسعه رقابت‌مندی	۹۳۰
۱۵۰	ارتقای بهره‌وری	۹۳۳
۱۵۱	توسعه دانش و نوآوری	۹۳۷
۱۵۲	تقلیل وابستگی اقتصاد به نفت	۹۳۹
۱۵۳	توزیع متعادل فرصت‌ها و درآمدها	۹۴۱
۱۵۴	توسعه مشارکت همه مردم و توسعه سرمایه اجتماعی	۹۴۳
۱۵۵	ارتقای کارآمدی و اثربخشی نهادهای عمومی	۹۴۴
۱۵۶	بهبود محیط کسب و کار	۹۴۵
۱۵۷	توسعه مشارکت عمومی - خصوصی برای توسعه زیرساخت	۹۴۶
۱۵۸	حفظ و توسعه محیط‌زیست	۹۴۷
۱۵۹	توازن و توسعه منطقه‌ای و آمایش سرزمین	۹۴۹
۱۶۰	ثبات و پایداری	۹۵۱
۱۶۱	تحکیم و توسعه بنیادهای اقتصاد مقاومتی	۹۵۵

گزارش شانزده: راهبرد توسعه کشور

۹۵۸.....	مقدمه	۱۶۲
۹۶۰.....	مفاهیم، مبانی و اصول	۱۶۳
۹۶۳.....	تجارب راهبرد جایگزینی واردات	۱۶۴
۹۶۸.....	راهبرد توسعه صادرات	۱۶۵
۹۷۲.....	راهبرد برنامه های توسعه کشورهای منتخب	۱۶۶
۹۸۱.....	راهبرد برنامه های توسعه ایران	۱۶۷
۹۹۲.....	درس‌هایی از راهبرد برنامه‌های توسعه کشورها	۱۶۸
۹۹۴.....	راهبرد پیشنهادی	۱۶۹

گزارش هفده: تهیه و تدوین برنامه راهبردی برای توسعه اقتصادی ایران

۱۰۰۸.....	مقدمه	۱۷۰
۱۰۰۹.....	الگوی فکری-نظری برنامه راهبردی توسعه اقتصادی	۱۷۱
۱۰۱۲.....	محورهای راهبردی برنامه بر حسب اولویت	۱۷۲
۱۰۲۷.....	اهداف کیفی	۱۷۳
۱۰۲۷.....	اهداف کمی	۱۷۴
۱۰۴۹.....	راهبرد توسعه اقتصادی	۱۷۵
۱۰۵۹.....	سیاستها و خط مشی‌های راهبردی	۱۷۶
۱۰۶۹.....	الزامات برنامه	۱۷۷

جدول گزارش‌های پروژه تدوین برنامه راهبردی برای توسعه اقتصادی ایران

عنوان گزارش	ردیف	حوزه تخصصی
بخش نخست:		مباحث بنیادی و پایه‌ای
مروری بر مولفه های نظام اقتصادی ایران	۱.	
مروری بر وظایف اقتصادی دولت	۲.	
نگاهی بر شناخت نقش عوامل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی توسعه اقتصادی ایران	۳.	
مرور متون اسلامی (قرآن و عترت): با تاکید بر دانش، فناوری و نوآوری	۴.	
مرور اسناد بالادستی: با تاکید بر دانش، فناوری و نوآوری	۵.	
بخش دو:		ظرفیت ها
شناخت ظرفیت‌های اقتصادی کشور	۶.	
بخش سه:		وضع موجود و روند گذشته
تحلیل ساختار اقتصاد کلان کشور	۷.	
احصای چالش‌های کلیدی پیش‌روی اقتصاد ایران	۸.	
بخش چهار:		تجارب بین‌المللی
تبیین تجارب برنامه ریزی در سطوح ملی و بین‌المللی (کشورهای منتخب)	۹.	
بخش پنج:		پیش‌بینی
پیش‌بینی جمعیت و نیروی انسانی	۱۰.	
ترسیم چشم‌انداز مطلوب	۱۱.	
تحلیل گزینه‌ها و انتخاب گزینه مناسب	۱۲.	
پیش‌بینی نماگرها و متغیرهای اقتصاد کلان	۱۳.	
استخراج اولویت های اساسی اقتصاد ایران	۱۴.	
محورهای راهبردی برنامه	۱۵.	
شناسایی و رتبه‌بندی چالش‌ها و اولویت های اساسی اقتصاد ایران	۱۶.	
راهبرد توسعه	۱۷.	
بخش شش:		تدوین برنامه کلان توسعه
تهیه و تدوین برنامه ای راهبردی برای توسعه اقتصادی ایران	۱۸.	